

KAIP LR SEIMO NARIAI VIEŠINA SAVO SUSITIKIMUS?

2018 M. RUDENS SESIJA

Viešoji įstaiga „Transparency International“ Lietuvos skyrius (TILS) yra tarptautinės organizacijos „Transparency International“ padalinys, veikiantis Lietuvoje nuo 2000 m. TILS - nepolitinė organizacija, bendraujanti ir koordinuojanti savo veiklą tiek su vyriausybinėmis, tiek nevyriausybinėmis organizacijomis Lietuvoje bei užsienyje.

Studiją koordinavo: Ieva Dunčikaitė

Studiją rengė: Sergejus Muravjovas ir Ieva Dunčikaitė

Studijos įžvalgų dizainą paruošė: Kristina Alijošiūtė

„Transparency International“ Lietuvos skyrius dėkoja prie studijos prisidėjusiems savanoriams: Evelinai Sinkevičiūtei, Viktorijai Paškauskaitei ir Lukui Žiugždai

Siekiant užtikrinti šioje ataskaitoje pateiktos informacijos tikslumą buvo imtasi visų tam reikalingų priemonių. Vis dėlto „Transparency International“ Lietuvos skyrius negali prisiimti atsakomybės už pasekmes, galinčias atsirasti dėl šios informacijos naudojimo kitais tikslais ar kituose kontekstuose. Ši ataskaita remiasi informacija, kuri buvo prieinama 2019 m. vasario 18-22 dienomis.

„Transparency International“ Lietuvos skyrius, 2019 m.

www.transparency.lt

1. SANTRAUKA IR REKOMENDACIJOS

Šios apžvalgos pagrindinis tikslas – sužinoti, kaip LR Seimo nariai skelbė savo darbotvarkes ir pranešė apie susitikimus su įvairių interesų grupių atstovais 2018 m. rudens sesijos metu, bei palyginti šiuos rezultatus su 2017 m. rudens sesijos duomenimis (2017 m. studiją galite rasti [čia](#)).

TILS peržiūrėjo viešose Seimo narių darbotvarkėse, asmeninėse svetainėse ir svetainėje www.manosusitikimai.lt 2018 m. rudens sesijos metu (2018 rugsėjo 10 d. – 2019 vasario 16 d.) pateiktą informaciją apie parlamentarų susitikimus su nevyriausybinėmis organizacijomis, verslo ir profsąjungų atstovais, registruotais lobistais ir kitomis interesų grupėmis.

Žemiau pateikiame esmines išvagas ir rekomendacijas.

- I. **3 iš 5 visų** Seimo narių viešino savo susitikimus su interesų grupėmis 2018 m. rudens sesijos metu (82). Prieš metus, 2017 m. rudens sesijos metu, susitikimus viešino 60 parlamentarų.
- II. Iš viso 2018 m. rudens sesijos metu parlamentarai deklaravo **737 susitikimus** su interesų grupių atstovais.
- III. **7 iš 10 visų susitikimų** paskelbė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (438 iš 737) ir Liberalų Sąjūdžio (93 iš 737) frakcijų nariai. Prieš metus (2017 m. rudenį) šios frakcijos paviešino 8 iš 10 susitikimų.
- IV. Per dvejus metus (2017 m. ir 2018 m.) susitikimus viešinančių Seimo narių skaičius išaugo beveik **dvigubai**, o skelbiamų susitikimų skaičius – **pusantro karto**.

TILS Seimo nariams siūlo:

- Viešinti visus sutikimus su (1) interesų grupėmis (asociacijomis, konfederacijomis, nevyriausybiniomis organizacijomis, paramos ir labdaros fondais ir kt.), (2) registruotais lobistais ir (3) susitikimus, kurių metu politikas gauna pasiūlymų, susijusių su norminių teisės aktų priėmimu, pakeitimu ar panaikinimu.
- Susitikimus viešinti savo darbotvarkėse *lrs.lt* puslapyje, www.manosusitikimai.lt arba pateikiant nuorodas į asmenines svetaines.
- Darbotvarkėse nurodyti, su kokios organizacijos atstovais, kur ir kada susitinkama, koks susitikimo tikslas ar tema, bei aiškiai įvardinti, kokie klausimai aptariami susitikimo metu.

METODOLOGIJA

Siekdami tyrimo tikslų:

- Tikrinome viešas darbotvarkes, patalpintas *lrs.lt*, *manosusitikimai.lt* ir/arba kitoje Seimo nario(-ės) svetainėje;
- Skaičiavome, kiek susitikimų su interesų grupėmis pavišino kiekvienas parlamentaras nuo 2018 m. rugsėjo 10 d. iki 2019 m. vasario 16 d. imtinai;
- Analizavome įrašų turinį;
- Skaičiavome, kaip susitikimus viešina skirtingų frakcijų nariai¹.

Tyrimo naudojamos sąvokos:

- **Interesų grupė** - tai gyventojų grupė, kuri siekia daryti įtaką priimant politinius ir/arba administracinius sprendimus.
- **Susitikimas su interesų grupe** – susitikimas, kurio metu galimai buvo siekiama dalyvauti priimant sprendimus. Kadangi darbotvarkėse Seimo nariai retai aiškiai nurodo susitikimo tikslą, TILS darė prielaidą, kad susitikimai su interesų grupėmis yra susitikimai su: verslininkais, lobistais, verslo įmonėmis, verslo asociacijomis, religinių bendruomenių atstovais, nevyriausybinėmis ir profesinėmis organizacijomis, asociacijomis (įskaitant paramos ir labdaros fondus), akademikais ir pan.

Į susitikimų sąrašą buvo neįtraukti šie susitikimai:

- su valstybės tarnautojais, diplomatais, užsienio delegacijų svečiais bei kitais politikais;
- pernelyg plačiai ir abstrakčiai įvardinti susitikimai, pavyzdžiui, nurodomas tik asmens vardas arba tik sritis, kurioje veikia interesų grupė („susitikimas su sportininkais“ ir pan.);
- su rinkėjais arba kai politikai dalyvauja šventiniuose renginiuose, parodų atidarymuose, knygų pristatymuose ir pan.;
- viešinti asmeninėse socialinių tinklų paskyrose.

¹ Frakcijų paskelbtų susitikimų skaičius yra sudaromas iš frakcijai priklausančių individualių Seimo narių susitikimų skaičiaus. Tai reiškia, kad parlamentarui pakeitus frakciją, jo/ jos nauji susitikimai bus priskirti tai frakcijai, prie kurios jis/ ji prisijungė.

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija taip pat skelbia atskirą frakcijos darbotvarkę.

2. TYRIMO REZULTATAI

Per pastaruosius 2 metus dvigubai padaugėjo Seimo narių, skelbiančių, su kokiomis interesų grupėmis ar lobistais jie susitinka. Pernai parlamentariai taip pat paskelbė pusantro karto daugiau susitikimų nei 2017 m.

2017 m. pavasarį 45 parlamentariai paskelbė 475 susitikimus, 2018 m. rudenį – 82 parlamentariai 737 susitikimus.

2018 m. rudens sesijos metu daugiausiai paskelbtų susitikimų vyko su NVO ir registruotomis vietos bendruomenėmis (229), verslu (192), švietimo ir mokslo (144), medicinos (47) atstovais (žr. priedas nr. 1).

Daugiausiai susitikimų per 2018 m. rudens sesiją paskelbė Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis (50), Ekonomikos ir inovacijų ministras Virginijus Sinkevičius (41), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariai Virginija Vingrienė (40), Kęstutis Mažeika (31) ir Guoda Burokienė (28) (žr. priedas nr. 6).

Iš viso 82 Seimo nariai paskelbė bent po vieną susitikimą su interesų grupių atstovais. Dauguma Liberalų sąjūdžio (83 proc.), Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (76 proc.) ir Lietuvos socialdemokratų partijos (75 proc.) frakcijų narių yra deklaravę mažiausiai vieną susitikimą. Mišri Seimo narių grupė turi 5 (45 proc.), Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – 14 (44 proc.), frakcija „Tvarka ir teisingumas“ – 2 (29 proc.), Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija – 3 (27 proc.) ir Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija – 2 (25 proc.) atstovus, kurie viešino susitikimus su interesų grupėmis ir registruotais lobistais (žr. priedas nr. 3).

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija taip pat skelbia atskirą frakcijos darbotvarkę, kurioje deklaruoti 5 frakcijos susitikimai su interesų grupėmis.

Šiuo laikotarpiu daugiausiai susitikimų su interesų grupėmis paskelbė Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (438 iš 737) ir Liberalų Sąjūdžio (93 iš 737) frakcijų atstovai (žr. priedas nr. 5). Šios frakcijos 2018 m. rudenį paviešino 7 iš 10 visų susitikimų.

Aštuoni komitetų pirmininkai yra paviešinę bent po vieną susitikimą su interesų grupe. Tarp frakcijų seniūnų tik keturi viešina susitikimus su interesų grupėmis.

Apie savo susitikimus su registruotais lobistais (11) skelbė dvigubai daugiau parlamentarų (9) negu 2017 m. rudens sesijos metu (4): Virgilijus Alekna, Aušrinė Armonaitė, Arūnas Gelūnas, Simonas Gentvilas, Jonas Liesys, Rūta Miliūtė, Juozas Olekas, Virgilijus Poderys ir Tomas Tomilinas.

3. PRIEDAI

PRIEDAS NR. 1. SUSITIKIMAI SU INTERESŲ GRUPĖMIS

	VERSLAI IR VERSLO ASOCIACIJOS		NVO IR VIETOS BENDRUOMENĖS		PROFESINĖS SĄJUNGOS		REGISTRUOTI LOBISTAI		KITI SUSITIKIMAI ²	
	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2018 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO
<i>Susitikimų skaičius</i>	192	191	229	140	17	16	11	4	288	145
<i>Proc. nuo visų susitikimų</i>	26,1%	38,5%	31,1%	28,2%	2,3%	3,2%	1,5%	0,8%	39,1%	29,2%

PRIEDAS NR. 2. PARLAMENTO NARIŲ ATSKAITINGUMAS

	VIEŠA DARBOTVARKĖ		BENT VIENAS VIEŠAS VIDINIS SUSITIKIMAS ³		BENT VIENAS VIEŠAS SUSITIKIMAS SU INTERESŲ GRUPE	
	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO
<i>Skaičius</i>	102	96	97	88	82	60
<i>Proc. nuo visų Seimo narių</i>	72%	68%	68%	62%	58%	43%

² | šią kategoriją sujungti susitikimai su švietimo ir mokslo (144; 19,5%), medicinos (47; 6,4%), meno ir kultūros įstaigų (20; 2,7%), žiniasklaidos atstovais, kai nenurodoma, kad turėjo interviu (20; 2,7%), susitikimai su religinių bendruomenių (15; 2%) ir socialinės rūpybos įstaigų (12; 1,6%) atstovais, teisininkais (12; 1,6%), ūkininkais (7), sporto atstovais (6) bei kiti pavieniai susitikimai (5).

³ | šią kategoriją patenka parlamentarų viešiniai vidiniai susitikimai (susitikimai su kitais politikais, valstybės tarnautojais), jie tyrime prie susitikimų su interesų grupėmis nepriskiriami.

PRIEDAS NR. 3. SUSITIKIMŲ VIEŠINIMAS FRAKCIJOSE: SUSITIKIMŲ SU INTERESŲ GRUPĖMIS VIEŠINIMAS

FRAKCIJA ⁴	FRAKCIJOS DYDIS		VIEŠINANČIŲ SKAIČIUS		VIEŠINANČIŲ DALIS FRAKCIJOJE	
	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO
„Tvarka ir teisingumas“	7	7	2	1	29%	14%
Liberalų sąjūdžio	12	13	10	10	83%	77%
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos	8	8	2	1	25%	13%
Lietuvos socialdemokratų darbo	11	12	3	2	27%	17%
Lietuvos socialdemokratų partijos	8	7	6	3	75%	43%
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos	51	56	39	32	77%	57%
Mišri Seimo narių grupė	11	6	5	3	46%	50%
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų	32	31	14	7	44%	23%

PRIEDAS NR. 4. SUSITIKIMŲ VIEŠINIMAS FRAKCIJOSE: DARBOTVARIŲ VIEŠINIMAS

FRAKCIJA	FRAKCIJOS DYDIS		VIEŠINANČIŲ SKAIČIUS		VIEŠINANČIŲ DALIS FRAKCIJOJE	
	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO
„Tvarka ir teisingumas“	7	7	2	2	29%	29%
Liberalų sąjūdžio	12	13	11	12	92%	92%
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos	8	8	4	2	50%	25%
Lietuvos socialdemokratų darbo	11	12	6	6	55%	50%
Lietuvos socialdemokratų partijos	8	7	7	6	88%	86%
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos	51	56	45	48	88%	86%
Mišri Seimo narių grupė	11	6	9	4	82%	67%
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų	32	31	17	16	53%	52%

⁴ Frakcijų sąrašas pateikiamas tokia pačia eilės tvarka kaip ir *lrs.lt* svetainėje.

PRIEDAS NR. 5. SUSITIKIMŲ VIEŠINIMAS FRAKCIJOSE: PAVIEŠINTŲ SUSITIKIMŲ SKAIČIUS

FRAKCIJA	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		SUSITIKIMŲ DALIS	
	2018 RUDUO	2017 RUDUO	2018 RUDUO	2017 RUDUO
„Tvarka ir teisingumas“	11	2	1,5%	0,4%
Liberalų sąjūdžio	93	113	12,6%	24,7%
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos	8	1	1,1%	0,2%
Lietuvos socialdemokratų darbo	12	12	1,6%	2,6%
Lietuvos socialdemokratų partijos	33	22	4,5%	4,8%
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos	438	259	59,4%	56,7%
Mišri Seimo narių grupė	44	20	6,0%	4,4%
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų	48	28	6,5%	6,1%

PRIEDAS NR. 6. ATSKAITINGUMO LYDERIAI

SEIMO NARYS	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		KADENCIJŲ SKAIČIUS	FRAKCIJA ⁵
	2018 RUDUO	2017 RUDUO		
Viktoras Pranckietis	50	35	1	Seimo Pirmininkas
Virginijus Sinkevičius	41	11	1	LVŽSF
Virginija Vingrienė	40	15	1	LVŽSF
Kęstutis Mažeika	31	5	1	LVŽSF
Guoda Burokienė	28	5	1	LVŽSF
Vytautas Bakas	27	19	1	LVŽSF
Aurelijus Veryga	27	5	1	LVŽSF

⁵ Trumpiniai:

Frakcija „Tvarka ir teisingumas“ – TTF,

Liberalų sąjūdžio frakcija – LSF,

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija – LLRA-KŠSF,

Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija – LSDDF,

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija – LSDPF,

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija – LVŽSF,

Mišri Seimo narių grupė – MG,

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija – TS-LKDF.

SEIMO NARYS	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		KADENCIJŲ SKAIČIUS	FRAKCIJA ⁵
	2018 RUDUO	2017 RUDUO		
Simonas Gentvilas	26	47	1	LSF
Saulius Skvernelis	25	37	1	LVŽSF
Gediminas Vasiliauskas	22	7	1	LVŽSF
Algimantas Kirkutis	21	15	1	LVŽSF
Aušrinė Armonaitė	18	10	1	MG
Arūnas Gelūnas	18	12	1	LSF
Dovilė Šakalienė	17	16	1	LSDPF
Gintaras Steponavičius	17	10	5	MG
Rima Baškienė	14	19	4	LVŽSF
Virgilijus Poderys	13	6	1	LVŽSF
Audrys Šimas	13	0	1	LVŽSF
Aušra Maldeikienė	12	9	1	MG
Viktoras Rinkevičius	12	0	3	LVŽSF
Valius Ažuolas	11	0	1	LVŽSF
Jonas Jarutis	11	11	1	LVŽSF
Kęstutis Bartkevičius	10	2	2	TTF
Dainius Gaižauskas	10	9	1	LVŽSF
Eugenijus Gentvilas	10	9	3	LSF
Linas Antanas Linkevičius	10	8	2	LSDDF
Viktorija Čmilytė-Nielsen	9	6	2	LSF
Dainius Kepenis	9	7	1	LVŽSF
Aušra Papirtienė	9	8	1	LVŽSF
Julius Sabatauskas	9	1	5	LSDPF
Virgilijus Alekna	8	6	1	LSF
Antanas Matulas	8	0	5	TS-LKDF
Kęstutis Smirnovas	8	2	1	LVŽSF
Stasys Tumėnas	8	4	1	LVŽSF

SEIMO NARYS	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		KADENCIJŲ SKAIČIUS	FRAKCIJA ⁵
	2018 RUDUO	2017 RUDUO		
Vitalijus Gailius	7	13	2	LSF
Arūnas Gumuliauskas	7	27	1	LVŽSF
Andrius Kupčinskas	7	-	1	TS-LKDF
Asta Kubilienė	6	8	1	LVŽSF
Ramūnas Karbauskis	5	1	3	LVŽSF
Andrius Navickas	5	0	1	TS-LKDF
Lauras Stacevičius	5	0	1	LVŽSF
Aurimas Gaidžiūnas	4	3	1	LVŽSF
Vytautas Juozapaitis	4	1	2	TS-LKDF
Jonas Liesys	4	0	2	LSF
Rūta Miliūtė	4	8	1	LVŽSF
Žygimantas Pavilionis	4	5	1	TS-LKDF
Naglis Puteikis	4	1	4	MG
Gintarė Skaistė	4	0	1	TS-LKDF
Zenonas Streikus	4	2	1	LVŽSF
Agnė Bilotaitė	3	0	3	TS-LKDF
Vytautas Kernagis	3	1	1	TS-LKDF
Monika Navickienė	3	6	1	TS-LKDF
Raminta Popovienė	3	0	2	LSDPF
Povilas Urbšys	3	3	1	MG
Vida Ačienė	2	2	1	LVŽSF
Arvydas Anušauskas	2	4	3	TS-LKDF
Juozas Baublys	2	8	1	LSF
Sergejus Jovaiša	2	1	2	TS-LKDF
Ričardas Juška	2	1	1	LSF
Darius Kaminskas	2	0	1	LVŽSF
Gintautas Kindurys	2	0	1	LVŽSF

SEIMO NARYS	SUSITIKIMŲ SKAIČIUS		KADENCIJŲ SKAIČIUS	FRAKCIJA ⁵
	2018 RUDUO	2017 RUDUO		
Bronius Markauskas	2	8	2	LVŽSF
Petras Nevulis	2	0	1	LVŽSF
Juozas Olekas	2	0	6	LSDPF
Vytautas Rastenis	2	0	1	LVŽSF
Rita Tamašunienė	2	0	2	LLRA-KŠSF
Tomas Tomilinas	2	1	1	LVŽSF
Linas Balsys	1	1	2	LSDPF
Rasa Juknevičienė	1	0	7	TS-LKDF
Gediminas Kirkilas	1	0	7	LSDDF
Laimutė Matkevičienė	1	1	1	LVŽSF
Arvydas Nekrošius	1	5	1	LVŽSF
Aušrinė Norkienė	1	2	1	LVŽSF
Edmundas Pupinis	1	10	3	TS-LKDF
Irina Rozova	1	1	3	LLRA-KŠSF
Rimantė Šalaševičiūtė	1	4	2	LSDDF
Robertas Šarknickas	1	0	1	LVŽSF
Agnė Širinskienė	1	0	1	LVŽSF
Algis Strelčiūnas	1	0	2	TS-LKDF
Algirdas Sysas	1	5	6	LSDPF
Jonas Varkalys	1	0	1	LSF
Remigijus Žemaitaitis	1	0	3	TTF